

Ρόλοι και αρμοδιότητες των φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση και διαχείριση συνεπειών από συμβάντα/ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων

Γαλάνη Άρτεμις
Δρ. Χημικός Μηχανικός

Προϊσταμένη Τμήματος Σχεδιασμού, Πρόληψης & Αντιμετώπισης
Τεχνολογικών & Λοιπών Καταστροφών
Διεύθυνση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών
Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Υπ' αριθμ. 1773/07.03.2016 έγγραφο της Δ/νσης
Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της
ΓΓΠΠ (**ΑΔΑ: 7Ε9Η465ΦΘΕ-Ω06**) με θέμα:

**«Ρόλοι και αρμοδιότητες των φορέων – σύμφωνα με
το ισχύον θεσμικό πλαίσιο – που εμπλέκονται στην
αντιμετώπιση και τη διαχείριση συνεπειών από
συμβάντα/ατυχήματα κατά την οδική και
σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων
εμπορευμάτων»**

Θεσμικό Πλαίσιο

ΚΥΑ Γ1/20655/2897/2015 (ΦΕΚ 1495/Β'/2015)

«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/103/ΕΕ της Επιτροπής της 21ης Νοεμβρίου 2014 για την τρίτη προσαρμογή στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο των παραρτημάτων της Οδηγίας 2008/68/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις εσωτερικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων και κωδικοποίηση των κ.υ.α. 35043/2524 (ΦΕΚ 1385/Β'/2010), 52280/4720 (ΦΕΚ 2640/ Β'/2011), 52167/4683 (ΦΕΚ 37/Β'/2012) και 40955/4862 (ΦΕΚ 2514/Β'/2013)»

Ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων

Τα ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, είναι φαινόμενα που εντάσσονται στην κατηγορία των τεχνολογικών καταστροφών (Σχέδιο «Ξενοκράτης» ΦΕΚ 423 Β'/ 10.04.2003) και είναι δυνατό να θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή, την υγεία και την περιουσία των ανθρώπων, να προκαλέσουν καταστροφές στο περιβάλλον, να διαταράξουν την οικολογική ισορροπία, καθώς και να θέσουν σε κίνδυνο την πολιτιστική κληρονομιά.

Απορρέοντες κίνδυνοι σε περίπτωση συμβάντος ή ατυχήματος

Σχετίζονται με ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω φαινόμενα:

- ✓ θερμικά: θερμική ακτινοβολία λόγω πυρκαγιάς
- ✓ μηχανικά: υπερπίεση λόγω ωστικού κύματος (blast) από εκρήξεις και/ή πτώση/εκτόξευση θραυσμάτων από διαλυμένο λόγω εκρήξεων εξοπλισμό
- ✓ χημικά: διασπορά τοξικών ουσιών ή εύφλεκτων ουσιών

Πρωτόκολλο “REACH” του Πολυτεχνείου Κρήτης σχετικά με εκπομπές και σενάρια ατυχημάτων κατά την τροφοδοσία και διακίνηση καυσίμων και πετροχημικών προϊόντων στην Ελλάδα

Τα τελευταία 90 έτη, επί του συνόλου των περίπου 25000 ατυχημάτων στις μεταφορές, η οδική/σιδηροδρομική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση απαντώνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, ενώ σε περίπου 900 ατυχήματα με LPG, η οδική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση απαντώνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 55%. Σύμφωνα με το ανωτέρω Πρωτόκολλο, όσον αφορά τα ατυχήματα με σοβαρές επιπτώσεις, η οδική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση παρουσιάζουν πολύ υψηλή συμμετοχή, με ποσοστό μεγαλύτερο του 85%

Ιδιαιτερότητες ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων σε σχέση με βιομηχανικά ατυχήματα με εμπλεκόμενες επικίνδυνες ουσίες

- Η οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων δε διέπεται από τις διατάξεις της ΚΥΑ 172058/2016 (ΦΕΚ 354Β') περί καθορισμού μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες SEVESO
- Το εύρος των ζωνών επιπτώσεων λόγω πρόκλησης ατυχήματος σε βυτιοφόρο όχημα ή βαγόνι εντός των ορίων βιομηχανικής εγκατάστασης, όπου ισχύουν οι διατάξεις της ΚΥΑ 172058/2016 και το ατύχημα είναι περισσότερο ελεγχόμενο, είναι το αυτό με το εύρος των ζωνών επιπτώσεων όταν προκληθεί ατύχημα στο ίδιο βυτιοφόρο όχημα ή βαγόνι εκτός των ορίων της βιομηχανικής εγκατάστασης, όπου το βυτιοφόρο όχημα αποτελεί μία «κινητή μονάδα SEVESO» και συνεπώς στις παραμέτρους πρόκλησης ατυχήματος προστίθενται και διάφοροι αστάθμητοι παράγοντες, όπως η εμπλοκή του οδηγού σε τροχαίο ή σιδηροδρομικό ατύχημα κλπ.

Στατιστικές σχετικά με
εκπομπές και σενάρια
ατυχημάτων κατά την
τροφοδοσία και
διακίνηση καυσίμων
και πετροχημικών
προϊόντων στην
Ελλάδα

Ιδιαιτερότητες
ατυχημάτων κατά την
οδική και
σιδηροδρομική
μεταφορά
επικινδύνων
εμπορευμάτων σε
σχέση με βιομηχανικά
ατυχήματα με
εμπλεκόμενες
επικίνδυνες ουσίες

Εφαρμογή προληπτικών
μέτρων μείωσης και
διαχείρισης της
επικινδυνότητας κατά την
οδική και σιδηροδρομική
μεταφορά επικινδύνων
εμπορευμάτων, με στόχο
την αποτροπή εμφάνισης
των ατυχημάτων και τη
μείωση των συνεπειών τους

Λήψη μέτρων με στόχο την
εξασφάλιση της ετοιμότητας
για την αντιμετώπιση
αναγκών και την άμεση
διαχείριση των συνεπειών
τους

Έκδοση εγκυκλίου με
στόχο την αποσαφήνιση
των αρμοδιοτήτων και τη
βελτίωση της
συνεργασίας και της
συνέργειας όλων των
φορέων που εμπλέκονται
στην αντιμετώπιση και τη
διαχείριση των
συνεπειών από την
εκδήλωση συμβάντων ή
ατυχημάτων κατά την
οδική και σιδηροδρομική
μεταφορά επικινδύνων
εμπορευμάτων

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

Νομοθετικές υποχρεώσεις
Αρμόδιων Αρχών για την
ασφαλή οδική μεταφορά
επικίνδυνων
εμπορευμάτων σύμφωνα
με τη Συμφωνία ADR

Μέτρα μείωσης και
διαχείρισης της
επικινδυνότητας κατά την
οδική μεταφορά
επικίνδυνων
εμπορευμάτων

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

Νομοθετικές υποχρεώσεις Αρμόδιων Αρχών για την ασφαλή οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR (1)

- **Εκτέλεση δειγματοληπτικών ελέγχων** για την επιβεβαίωση τήρησης των απαιτήσεων που αφορούν στη μεταφορά των επικίνδυνων εμπορευμάτων (εδάφιο 1.8.1.1 της Συμφωνίας)
- **Εκτέλεση επιθεωρήσεων ασφαλείας** (επιθεωρήσεις στα οχήματα, τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις, έλεγχος των απαραίτητων εγγράφων, λήψη δειγμάτων των επικίνδυνων εμπορευμάτων ή συσκευασιών για εξέταση, κλπ.) (διατάξεις των §1.8.1 και §7.5.1.1 της ADR)
- **Τήρηση ενημερωμένων αρχείων έγκυρων πιστοποιητικών εκπαίδευσης για τους οδηγούς** σύμφωνα με τις απαιτήσεις της §8.2.1 της ADR, τα οποία εκδίδονται από την αρμόδια αρχή ή από κάθε αναγνωρισμένο οργανισμό
- **Έγκριση και παρακολούθηση των διαπιστευμένων οργάνων επιθεώρησης για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, περιοδικές επιθεωρήσεις, ενδιάμεσες επιθεωρήσεις, έκτακτους ελέγχους και επόπτευση της υπηρεσίας επιθεώρησης εντός της επιχείρησης** σύμφωνα με τις απαιτήσεις των §1.8.6 και §1.8.7 της Συμφωνίας ADR
- **Απαγόρευση μίας αποστολής ή διακοπή επιχείρησης μεταφοράς σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της ADR**, έως ότου διορθωθούν οι ελλείψεις ή καθοριστούν άλλα κατάλληλα μέτρα

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

Νομοθετικές υποχρεώσεις Αρμόδιων Αρχών για την ασφαλή οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR (2)

- **Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων:**

- ☐ Έγκριση οχημάτων, δεξαμενών και άλλων υπερκατασκευών οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων κατά ADR
- ☐ Πιστοποίηση των ανωτέρω
- ☐ Αναγνώριση φορέων διενέργειας των προβλεπόμενων ελέγχων και δοκιμών κατά ADR
- ☐ Σκοπούς του Κεφαλαίου 1.8.3 «Σύμβουλος Ασφαλούς Μεταφοράς της ADR»

- **Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων (ΚΤΕΟ) (δημόσια και ιδιωτικά):**

- ☐ Χορήγηση του πιστοποιητικού έγκρισης οχήματος μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων που προβλέπεται στο υποπλήρωμα 9.1.3.5 της ADR

- **Δ/νσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων:**

- ☐ Αρμόδιες για τους σκοπούς του Κεφαλαίου 8.2 «Απαιτήσεις που αφορούν στην εκπαίδευση του πληρώματος του οχήματος» της ADR

- Το πιστοποιητικό εκπαίδευσης συμβούλου ασφαλούς μεταφοράς που προβλέπεται στα υποπλήρωμα 1.8.3.18 της ADR/RID χορηγείται είτε από εξεταστικό φορέα που, για την ADR, ορίζεται με απόφαση του **Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων** είτε από την **αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών & Δικτύων**, εφόσον οι εξετάσεις διενεργούνται από επιτροπή εξέτασης

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ

Νομοθετικές υποχρεώσεις Αρμόδιων Αρχών για την ασφαλή οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων σύμφωνα με τη Συμφωνία ADR (3)

- **Γενικό Χημείο του Κράτους (Δ/νση Ενεργειακών, Βιομηχανικών & Χημικών Προϊόντων):**
 - ☐ Αρμόδια αρχή σχετικά με την αναγνώριση (κατάταξη-ταξινόμηση) των εμπορευμάτων
- **Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας:**
 - ☐ Αρμόδια αρχή για τις άδειες μεταφοράς ραδιενεργών υλικών (κλάση 7), καθώς και τη σχετική εκπαίδευση οδηγών και Συμβούλων Ασφαλούς Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων
- **Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας:**
 - ☐ Αρμόδια αρχή για τις άδειες διαμετακόμισης ειδών της κλάσης 1
- **Αρμόδιες αρχές για την ADR στα συμβαλλόμενα μέρη της:**
<http://www.unece.org>

ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

- **Κατάλληλη σήμανση του οχήματος και της συσκευασίας** όπως και ετικέτες κινδύνου επί του οχήματος, ανάλογα με τα μεταφερόμενα είδη
- **Έλεγχοι οχημάτων** (πεδίου-δεξαμενών οχημάτων οδικής μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων -**τεχνικοί έλεγχοι** στα ΚΤΕΟ)
- **Σχέδια ασφαλείας** τα οποία πρέπει να συντάσσονται σε περίπτωση μεταφοράς **επικίνδυνων εμπορευμάτων ισχυρών συνεπειών**
- Υποχρέωση της εκάστοτε επιχείρησης να συνεργάζεται με **Σύμβουλο Ασφαλούς Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ)**, ο οποίος θα διαθέτει επαγγελματικό πιστοποιητικό κατάρτισης ισχύον για οδικές μεταφορές
- Υποχρέωση το όχημα να διαθέτει τα **αναγκαία συνοδευτικά έγγραφα**, τόσο για τυχόν έλεγχο του οχήματος στο δρόμο, όσο και για την καλύτερη αντιμετώπιση ενδεχόμενου ατυχήματος
- Υποχρέωση ο οδηγός να διαθέτει **πιστοποιητικό εκπαίδευσης οδηγού** οχήματος μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων
- **Συντήρηση του οδοστρώματος, κατάλληλη σήμανση και ηλεκτροφωτισμός των οδών**, με μέριμνα του αρμόδιου φορέα συντήρησης και λειτουργίας της οδού
- **Προληπτική απαγόρευση της κυκλοφορίας οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων ορισμένες ημέρες της εβδομάδας ή του έτους ή σε ημέρες και ώρες που ο κίνδυνος εκδήλωσης ατυχήματος θεωρείται υψηλός (π.χ. χιονόπτωση-παγετός)**
- **Πρόσθετες απαιτήσεις ασφαλείας ή περιορισμοί** σχετικά με οχήματα που χρησιμοποιούν υποδομές όπως γέφυρες ή σήραγγες, οχήματα που χρησιμοποιούν συνδυασμένα μέσα μεταφοράς όπως πορθμεία ή τρένα ή οχήματα που εισέρχονται ή εξέρχονται από λιμάνια ή άλλους μεταφορικούς σταθμούς
- **Κατάλληλος σχεδιασμός του δρομολογίου των οχημάτων**, από τις εταιρίες εμπορίας και διανομής επικίνδυνων εμπορευμάτων, κατά τον οποίο θα αποφεύγεται η διέλευση των οχημάτων από εμπορικές ή οικιστικές περιοχές, περιοχές ευαίσθητες περιβαλλοντικά, βιομηχανικές ζώνες που περικλείουν επικίνδυνες εγκαταστάσεις και θα λαμβάνονται υπόψιν παράγοντες όπως οι συνθήκες του οδοστρώματος (ύπαρξη λακκουβών, ολισθηρών ανήφορων, στροφών, διαχωριστικού στο μέσον κ.ά.), τα πιθανά εμπόδια (π.χ. σταθμευμένα αυτοκίνητα), οι καιρικές συνθήκες κλπ., με στόχο την εξασφάλιση της πλέον ασφαλούς διαδρομής.
- **Απαιτήσεις άμεσης ανάγκης σχετικά με το δρομολόγιο ή τη στάθμευση οχημάτων** που μεταφέρουν επικίνδυνα εμπορεύματα λόγω ακραίων καιρικών συνθηκών, σεισμού, ατυχήματος, απεργιών, διαδηλώσεων κλπ.
- **Περιορισμοί στην κυκλοφορία επικίνδυνων εμπορευμάτων σε ορισμένες ημέρες της εβδομάδας ή του έτους**
- **Ενημέρωση του κοινού** για τη λήψη μέτρων αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από ατυχήματα κατά την οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Συνήθη επικίνδυνα υλικά κατά τις οδικές μεταφορές

(«Εγχειρίδιο Αντιμετώπισης Ατυχημάτων με Επικίνδυνα Υλικά», ΑΠΣ, Αθήνα 2010)

- Υγραέριο (LPG)
- Φυσικό αέριο (NG, CNG, LNG)
- Βενζίνη – καύσιμο ντήζελ (diesel)/ελαφρύ πετρέλαιο θέρμανσης
- Ακετυλένιο ή ασετυλίνη ή αιθίνιο (C_2H_2)
- Υδρογόνο (H_2)
- Οξυγόνο (O_2)
- Αμμωνία (NH_3)
- Χλώριο (Cl_2)
- Υδροχλώριο – Υδροχλωρικό οξύ (HCl)
- Θειικό οξύ (H_2SO_4)
- Υδροξείδιο του νατρίου ($NaOH$)

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Συνήθη επικίνδυνα υλικά κατά τις οδικές μεταφορές

Μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων αποτελεί και η μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων, η οποία περιγράφεται στο υπ' αριθ. 2310/26.04.2013 έγγραφο της Δ/νσης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, που είναι αναρτημένο στον ιστοχώρο της ΓΓΠΠ (www.civilprotection.gr).

Σε περίπτωση διασυνοριακής μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων τηρούνται τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4, Μέρος II, παρ. 1.3.1 & 1.3.2 της ΚΥΑ Η.Π. 24944/1159/06 (ΦΕΚ 791Β'/30.06.2006)

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Κατηγορίες περιστατικών

- i. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες και χωρίς περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή απειλή για αυτές (π.χ. περιστατικό κατά τη μεταφορά εκρηκτικών υλών χωρίς συνθήκες πυροδότησής τους)
- ii. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες αλλά με επικείμενη περιβαλλοντική απειλή (π.χ. εκτροπή βυτιοφόρου οχήματος και εγκατάλειψη βαρελιών περιέχοντα επικίνδυνες ουσίες, οι οποίες δεν προκαλούν άμεσα περιβαλλοντικές επιπτώσεις αλλά επίκειται να προκαλέσουν, λόγω διάβρωσης ή κλοπής)
- iii. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες αλλά με περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- iv. Περιστατικό με νεκρούς ή/ και τραυματίες, χωρίς περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή απειλή για αυτές (λόγω έκρηξης ή/και θερμικής ακτινοβολίας, χωρίς διαρροή/διαφυγή επικίνδυνων ουσιών)
- v. Περιστατικό με νεκρούς ή/ και τραυματίες και με περιβαλλοντικές επιπτώσεις
- vi. Επιπρόσθετα, ιδιάζουσες περιπτώσεις περιστατικών αποτελούν τα περιστατικά **εντός ή πλησίον σήραγγας**, τα οποία εντάσσονται στο υψηλότερο επίπεδο έκτακτης ανάγκης από πλευράς αντιμετώπισης ατυχημάτων εντός μεγάλων αυτοκινητοδρόμων, καθώς και τα περιστατικά **πλησίον σχολείου, νοσοκομείου ή εντός οικιστικού ιστού** κλπ. Τα περιστατικά αυτά έχουν αυξημένο βαθμό σοβαρότητας, τα μεν πρώτα λόγω του περιορισμένου και κλειστού χώρου στον οποίο συμβαίνουν, τα δε δεύτερα λόγω της γειτνιάσής τους με κρίσιμα σημεία ενδιαφέροντος, γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα επιτακτική την ανάγκη λήψης πρόσθετων προληπτικών μέτρων αλλά και μέτρων για τη διαχείριση των συνεπειών τους
- vii. **Μεγάλο ατύχημα ή συμβάν κατά τη φορτοεκφόρτωση βυτιοφόρων οχημάτων εντός εγκαταστάσεων SEVESO**: Γενικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης (Γενικό ΣΑΤΑΜΕ) (1^η Έκδοση, Ιούνιος 2009) (www.civilprotection.gr)
- viii. **Τρομοκρατική ενέργεια με ΧΒΡΠ παράγοντες**: **Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης ΧΒΡΠ Συνεπειών**
- ix. Πολυάριθμοι θάνατοι (χρονικά ή/και χωρικά) που η αντιμετώπισή του υπερβαίνει τις δυνατότητες της καθημερινής λειτουργίας της κατά τόπο αρμόδιας Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας αλλά και του συνόλου του κρατικού μηχανισμού, είτε σε τοπικό είτε σε εθνικό επίπεδο: **Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Ανθρωπίνων Απωλειών (ΣΔΑΑ)**

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Κατηγορίες περιστατικών

- Ατύχημα ή συμβάν σε δημοτική οδό εντός κατοικημένης περιοχής
- Ατύχημα ή συμβάν εντός οδικού δικτύου αρμοδιότητας εταιριών παραχώρησης ή ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ Α.Ε.
(ολοκληρωμένα τμήματα μεγάλων αυτοκινητοδρόμων)
- Ατύχημα ή συμβάν στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο (πρωτεύον και δευτερεύον δίκτυο)

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

- Ενέργειες Οδηγών
- Απόκριση Εμπλεκόμενων Φορέων

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Ενέργειες οδηγών

- Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων προς το πλήρωμα του οχήματος. Οι οδηγίες αυτές θα πρέπει να παρέχονται από τον αποστολέα στο πλήρωμα του οχήματος στη γλώσσα την οποία κάθε μέλος του πληρώματος μπορεί να διαβάσει και να κατανοήσει (παρ. 5.4.3 της ADR)
- Επιπλέον οδηγίες πρόληψης και αντιμετώπισης ατυχημάτων περιλαμβάνονται και στο Εγχειρίδιο «Οδική Μεταφορά Επικίνδυνων Εμπορευμάτων» που έχει εκδώσει το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφοράς & Δικτύων και είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του (www.yme.gr)
- Σε περίπτωση ατυχήματος, ο οδηγός του οχήματος ειδοποιεί οδηγούς άλλων φορτηγών να μην πλησιάσουν στον τόπο του ατυχήματος.
- Απαγορεύεται η μεταφορά άλλων επιβατών πλην του πληρώματος του οχήματος, στα οχήματα μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων (παρ. 8.3.1 της ADR)

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Απόκριση Εμπλεκόμενων Φορέων

- Καταστολή ατυχήματος
- Αντιμετώπιση αναγκών, διαχείριση των συνεπειών τους και άμεση/βραχεία αποκατάσταση αυτών

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Απόκριση Εμπλεκόμενων Φορέων

Στάδια Επιχειρήσεων

1. Αρχική Ειδοποίηση
2. Κινητοποίηση Δυνάμεων-Αρχική Εκτίμηση της Κατάστασης
3. Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση
4. Λήξη Συμβάντος

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

Από:

- τον οδηγό ή/και
- αυτόπτη μάρτυρα ή/και
- για την Περιφέρεια Αττικής, μέσω του Θαλάμου Επιχειρήσεων Παρακολούθησης και Ελέγχου της Κυκλοφορίας (ΘΕΠΕΚ) της Τροχαίας Αττικής ή/και
- για την περίπτωση μεγάλων αυτοκινητοδρόμων, μέσω SCADA, μέσω οπτικής παρατήρησης του χειριστή του Κέντρου Διαχείρισης Αυτοκινητοδρόμου, μέσω υπαλλήλων περιπολίας, μέσω καμερών κλειστού κυκλώματος (CCTV) κλπ. ή/και
- με οποιονδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο

Προς:

- την ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) ή το ΠΣ (199 ΣΕΚΥΠΣ/ΕΣΚΕ)

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

1. Πυροσβεστικό Σώμα

Ενημερώνει άμεσα τις ανώτερες διοικητικές δομές του, όπως και την ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) και το ΕΣΚΕ/ΚΕΠΠ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

2. Ελληνική Αστυνομία/ Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή (κατά τόπο αρμοδιότητας)

- Σε περίπτωση που είναι ο αποδέκτης της αρχικής ειδοποίησης ειδοποιεί άμεσα τις ανώτερες διοικητικές δομές της, την τοπική αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή, καθώς και το ΕΣΚΕ/ΚΕΠΠ.
- Οι αρμόδιες κατά τόπους υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας) αποτελούν θεσμικά το φορέα επίσημης ενημέρωσης του ΕΣΚΕ/ΚΕΠΠ και των εμπλεκόμενων φορέων για την επικρατούσα κατάσταση στην περιοχή ευθύνης τους μετά από την εκδήλωση του ατυχήματος, δεδομένου ότι λειτουργούν σε 24ωρη βάση και κατά κανόνα είναι αυτές οι οποίες μπορούν άμεσα να συλλέξουν πληροφορίες για την επικρατούσα κατάσταση και την επηρεαζόμενη περιοχή (Παράρτημα Ε, Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «Ξενοκράτης», ΥΑ 1299/10-04-2003, ΦΕΚ 423/Β΄/2003). Τη δράση μπορούν να υποστηρίξουν και οι αρμόδιες κατά τόπους πυροσβεστικές υπηρεσίες, οι οποίες επίσης λειτουργούν σε 24ωρη βάση.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

3. Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Το ΕΣΚΕ/ΚΕΠΠ, μετά την πρώτη ενημέρωσή του σχετικά με την εκδήλωση μεγάλου ατυχήματος ή συμβάντος κατά την οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, επικοινωνεί άμεσα με τα επιχειρησιακά κέντρα όλων των κεντρικών εμπλεκόμενων φορέων [Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας), υπηρεσίες τομέα υγείας κλπ.]

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

3. Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας

Ανάλογα με το είδος των εμπλεκόμενων ουσιών (εύφλεκτες, τοξικές, εκρηκτικές κλπ.), την έκταση του περιστατικού (συμβάν ή μεγάλο ατύχημα), καθώς και το σημείο στο οποίο έγινε, το ΕΣΚΕ/ΚΕΠΠ ενημερώνει άμεσα τους παρακάτω φορείς:

- τις αρμόδιες Δ/σεις Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,
- το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας του οικείου Δήμου,
- το Γενικό Χημείο του Κράτους, το οποίο ενημερώνει σχετικά την αρμόδια περιφερειακή χημική υπηρεσία,
- το ΚΕΕΛΠΝΟ, σε περίπτωση περιστατικού με εμπλεκόμενες μολυσματικές ουσίες, π.χ. υγειονομικά απόβλητα,
- την ΕΕΑΕ, σε περίπτωση περιστατικού με εμπλεκόμενα ραδιενεργά υλικά,
- λοιπούς κατά περίπτωση φορείς (ΔΕΔΔΗΕ, υπεύθυνοι ύδρευσης κλπ),
- το φορέα λειτουργίας και συντήρησης του οδικού δικτύου στο οποίο έλαβε χώρα το συμβάν [(βλ. υπ' αριθ. 8183/24.11.2015 έγγραφο της Δ/σης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ (ΑΔΑ: 69Ζ4465ΦΘΕ-ΦΣΧ)],
- εταιρίες μεταφορών επιβατικού κοινού (ΣΤΑ.ΣΥ. Α.Ε., ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε., ΚΤΕΛ κλπ.), σε περίπτωση που οι επιπτώσεις του ατυχήματος πλήττουν ή ενδέχεται να πλήξουν σιδηροδρομικές αρτηρίες ή σταθμούς τρένων, λεωφορείων κ.ά. (όπως π.χ. σε ατύχημα εντός σήραγγας της Αττικής Οδού με πιθανές επιπτώσεις στον Προαστιακό Σιδηρόδρομο κλπ.),
- τη Δ/ση Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ (για όλες τις κατηγορίες των περιστατικών) και
- λοιπούς αρμόδιους φορείς που απαιτείται να ενημερωθούν λόγω της φύσης και της θέσης του περιστατικού

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

4. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

Μετά την ενημέρωση από το ΕΣΚΕ/ΚΕΠΠ, η Δ/ση Πολιτικής Προστασίας ενημερώνει με τη σειρά της άμεσα:

- τον ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- τη Δ/ση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. ή/και
- την οικεία Περιβαλλοντική Επιτροπή Αποκατάστασης Περιβαλλοντικής Ζημιάς (ΠΕΑΠΖ)

της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

5. Περιφέρειες

Μετά την ενημέρωση από το ΕΣΚΕ/ΚΕΠΠ, η Αυτοτελής Δ/νση Πολιτικής Προστασίας ενημερώνει με τη σειρά της άμεσα και ανάλογα με το είδος του περιστατικού:

- τον Περιφερειάρχη ή τον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη
- τη Δ/νση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. της Περιφέρειας,
- την αρμόδια οργανική μονάδα της Περιφέρειας (Δ/νση Τεχνικών Έργων, κλπ) (βλ. υπ' αριθ. 8183/24.11.2015 έγγραφο της Δ/νσης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ (ΑΔΑ: 69Ζ4465ΦΘΕ-ΦΣΧ)) που έχει αρμοδιότητες συντήρησης στο οδικό δίκτυο στο οποίο συνέβη το ατύχημα ή συμβάν (για περιστατικά στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της χώρας), καθώς και
- οποιεσδήποτε άλλες περιφερειακές υπηρεσίες κριθεί απαραίτητο να ενημερωθούν, όπως:
 - την αρμόδια Δ/νση της Γενικής Δ/νσης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας,
 - το Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) της οικείας Περιφερειακής Ενότητας ,
 - την αρμόδια Δ/νση της Γενικής Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας,
 - την αρμόδια Δ/νση της Γενικής Δ/νσης Ανάπτυξης της οικείας Περιφέρειας κλπ.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

1^ο Στάδιο: Αρχική Ειδοποίηση

6. Δήμοι

Μετά την ενημέρωση από το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ και ανάλογα με το είδος του περιστατικού, το Γραφείο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου ενημερώνει με τη σειρά του άμεσα το Δήμαρχο, για **πιθανή συνδρομή του Δήμου με απορροφητικά υλικά, κλπ., προς υποβοήθηση του έργου καταστολής του συμβάντος από το Π.Σ..**

Το ανωτέρω μπορεί να καταστεί πλέον αναγκαίο σε περίπτωση ατυχήματος ή συμβάντος εντός δημοτικού οδικού δικτύου, τις αρμοδιότητες συντήρησης και λειτουργίας του οποίου κατέχει ο Δήμος.

2^ο Στάδιο: Κινητοποίηση Δυνάμεων- Αρχική Εκτίμηση της Κατάστασης

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

2ο Στάδιο: Κινητοποίηση Δυνάμεων-Αρχική Εκτίμηση της Κατάστασης

1. Πυροσβεστικό Σώμα

- Ενεργεί σύμφωνα με τις οδηγίες και ενέργειες αντιμετώπισης συμβάντος με επικίνδυνα υλικά, όπως αυτές προβλέπονται στον επιχειρησιακό σχεδιασμό του ΠΣ.
- Στη λήψη των ανωτέρω αποφάσεων λαμβάνονται υπόψιν και τα σημεία ενδιαφέροντος*, που βρίσκονται κοντά στο χώρο του ατυχήματος και είναι πιθανόν να πληχθούν.

* Σημεία ενδιαφέροντος:

- όλα τα σημεία με υψηλή συγκέντρωση πληθυσμού (δημόσιες υπηρεσίες, κτίρια, σταθμοί τρένων και λεωφορείων, λιμάνια, αεροδρόμια, μονές, εκκλησίες, στρατιωτικές μονάδες, αθλητικοί χώροι, πλατείες κλπ),
- οι χώροι συνάθροισης ευπαθών τμημάτων πληθυσμού (σχολεία, παιδικοί σταθμοί, νοσοκομεία, μονάδες υγείας, γηροκομεία, ΚΑΠΗ, κατασκηνώσεις κλπ),
- οι οικισμοί,
- συλλέκτες νερού,
- περιβαλλοντικά προστατευόμενες περιοχές και
- μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

2^ο Στάδιο: Κινητοποίηση Δυνάμεων-Αρχική Εκτίμηση της Κατάστασης

2. ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ (κατά τόπο αρμοδιότητας)

Σε περίπτωση που οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας) καταφτάσουν στον τόπο του ατυχήματος **πριν από τις αρμόδιες πυροσβεστικές δυνάμεις και μέχρι οι τελευταίες να αφιχθούν**, προσεγγίζουν το χώρο από ικανή απόσταση ασφαλείας και από σημείο αντίθετο με τη φορά του ανέμου, χωρίς να πλησιάζουν στο σημείο εκδήλωσης του περιστατικού και:

- Δημιουργούν περιμετρικά του συμβάντος προσωρινή ζώνη ασφαλείας, λαμβάνοντας υπόψιν τα δεδομένα του συμβάντος και την κατεύθυνση του ανέμου και πάντα μετά από επικοινωνία με την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή,
- Απομακρύνουν τους πολίτες εκτός προσωρινής ζώνης και απαγορεύουν την είσοδο σε μη εξουσιοδοτημένα άτομα,
- Αναλαμβάνουν τη σήμανση και φύλαξη της προσωρινής ζώνης ασφαλείας,
- Κινητοποιούν τους διαθέσιμους πόρους για τη διακοπή της κυκλοφορίας, προς αποφυγή ατυχημάτων κατά τη διέλευση οχημάτων,
- Ρυθμίζουν την τροχαία κυκλοφορία, με προτεραιότητα στην απρόσκοπτη διέλευση των πυροσβεστικών οχημάτων και εφόσον συντρέχει λόγος και των σωστικών συνεργείων,
- Συλλέγουν χρήσιμα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, ασφαλιστική κάλυψη, εξοπλισμός, ύπαρξη μέσων πυροπροστασίας, κλπ) και
- Ενημερώνουν τον επικεφαλής των Πυροσβεστικών Δυνάμεων για τις ενέργειές τους και για την εκτίμηση της κατάστασης.

Οι αρμόδιες αστυνομικές ή λιμενικές αρχές (κατά τόπο αρμοδιότητας) σε καμία περίπτωση δεν εισέρχονται εντός του χώρου του ατυχήματος όπως τον έχουν οριοθετήσει σύμφωνα με τις υποδείξεις της αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής, ιδιαίτερα δε και χωρίς τη χρήση του ενδεικνυόμενου προστατευτικού εξοπλισμού.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

2^ο Στάδιο: Κινητοποίηση Δυνάμεων-Αρχική Εκτίμηση της Κατάστασης

2. ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ (κατά τόπο αρμοδιότητας)

Μετά την άφιξη της αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής, οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και εάν τούτο απαιτείται, προχωρούν στη λήψη μέτρων τάξης και ασφάλειας περιμετρικά των χώρων επιχειρήσεων του Π.Σ., σύμφωνα με τις ζώνες αποκλεισμού που το τελευταίο έχει οριοθετήσει, καθώς και όπου αλλού απαιτείται η επιπρόσθετη λήψη μέτρων ασφάλειας.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

2ο Στάδιο: Κινητοποίηση Δυνάμεων-Αρχική Εκτίμηση της Κατάστασης

3. ΕΚΑΒ

Σε περίπτωση ύπαρξης τραυματιών ή ασθενών, ο πρώτος φορέας απόκρισης στο συμβάν (κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες της Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) ή κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του Π.Σ.) καλεί στο χώρο του συμβάντος το ΕΚΑΒ (ενημερώνοντας σχετικά και το ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ), το οποίο πραγματοποιεί την αρχική εκτίμηση του συμβάντος και ενημερώνει το συντονιστικό κέντρο του ΕΚΑΒ σχετικά με τις ανάγκες για την αντιμετώπιση του συμβάντος και την αρχική διαλογή τυχόν ασθενών και τραυματιών. Το ασθενοφόρο δεν απομακρύνεται από την περιοχή του συμβάντος και παραμένει σε ασφαλές σημείο το οποίο υποδεικνύεται από την Π.Υ..

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

2^ο Στάδιο: Κινητοποίηση Δυνάμεων-Αρχική Εκτίμηση της Κατάστασης

4. Φορείς λειτουργίας και συντήρησης ολοκληρωμένων τμημάτων μεγάλων αυτοκινητοδρόμων (εταιρίες παραχώρησης/ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.)

Εφόσον οι φορείς λειτουργίας και συντήρησης ολοκληρωμένων τμημάτων μεγάλων αυτοκινητοδρόμων (Εταιρίες Παραχώρησης ή ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε. (προκειμένου για την Εγνατία Οδό)) ενημερωθούν πριν από το Π.Σ. και την ΕΛ.ΑΣ. για το περιστατικό, οι ανωτέρω φορείς, μέχρι και την άφιξη του Π.Σ. και της ΕΛ.ΑΣ. στο χώρο του συμβάντος, συμβάλλουν κατά κύριο λόγο στην ασφάλεια της κυκλοφορίας στο σημείο του περιστατικού και παρέχουν κάθε δυνατή βοήθεια στο βαθμό που δύνανται και τους επιτρέπεται.

Μετά την άφιξη του Π.Σ. και της ΕΛ.ΑΣ. στο χώρο του συμβάντος, οι ανωτέρω αναλαμβάνουν τον έλεγχο και την ευθύνη για θέματα αρμοδιοτήτων τους, ενώ ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης του αυτοκινητοδρόμου τίθεται στη διάθεση αυτών.

Ιδιαίτερα για την περίπτωση μεγάλου ατυχήματος ή συμβάντος εντός ή πλησίον σήραγγας, κλείνουν αμέσως όλοι οι απαιτούμενοι κλάδοι της σήραγγας από το προσωπικό της εταιρίας λειτουργίας, το οποίο τοποθετεί άμεσα προσωρινή σήμανση για τον άμεσο αποκλεισμό της σήραγγας και την αναστροφή της κυκλοφορίας, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Λειτουργίας του Αυτοκινητοδρόμου και τις οδηγίες του Κέντρου Διαχείρισης Κυκλοφορίας του.

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων- Επέμβαση

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Ανάλογα με την αρχική εκτίμηση της κατάστασης από τον αρμόδιο επικεφαλής της Π.Υ. σε συνεργασία με τους επικεφαλής των λοιπών παρευρισκόμενων φορέων, οι ομάδες πρώτης απόκρισης (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., ΕΚΑΒ) δύναται να εισηγηθούν στους φορείς/υπηρεσίες τους τα εξής:

- Ενίσχυση των ομάδων πρώτης απόκρισης σε μέσα
- Λήξη συμβάντος και λήψη μέτρων αποκατάστασης
- Περαιτέρω κλιμάκωση

Η εισήγηση για ενίσχυση σε μέσα δεν καταλήγει αναγκαστικά σε περαιτέρω κλιμάκωση

Η εισήγηση για περαιτέρω κλιμάκωση οδηγεί στο στάδιο της Ανάπτυξης Δυνάμεων-Επέμβασης

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Όλοι οι φορείς υπεύθυνοι για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης λόγω ατυχημάτων κατά την οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων εφαρμόζουν τα προβλεπόμενα από το σχεδιασμό τους μνημόνια ενεργειών και κλιμακώνουν την επιχειρησιακή τους δράση βάσει των αναγκών για την υλοποίηση των κύριων και υποστηρικτικών δράσεων αντιμετώπισης του ατυχήματος και αποκατάστασης των συνεπειών αυτού:

- Λαμβάνοντας υπόψιν την αρχική εκτίμηση των συνεπειών
- Αξιολογώντας τις πληροφορίες για την επικρατούσα κατάσταση

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επένδυση

Κριτήρια κλιμάκωσης :

- η αδυναμία αντιμετώπισης του ατυχήματος και διαχείρισης των συνεπειών αυτού από το κατώτερο διοικητικό επίπεδο λόγω ανεπάρκειας διατιθέμενων πόρων
- η έκταση της καταστροφής
- το μέγεθος των απωλειών ή ζημιών (ένταση της καταστροφής) που έχουν σημειωθεί ή πιθανολογείται να σημειωθούν

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Ανάλογα με τα κριτήρια κλιμάκωσης και τις ανάγκες που θα προκύψουν, δύναται για την αντιμετώπιση και τη διαχείριση των συνεπειών του περιστατικού, πλην του Π.Σ. και της ΕΛ.ΑΣ.-ΛΣ.ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) να σπεύσουν στον τόπο του συμβάντος και άλλες υπηρεσίες, εάν δεν έχουν ήδη κληθεί, όπως:

- Το **ΕΚΑΒ** και, εφόσον συντρέχουν λόγοι και εκπρόσωπος του **ΕΚΕΠΥ** (σε περίπτωση τραυματιών, ασθενών ή/και νεκρών)
- **Φορείς λειτουργίας και συντήρησης δικτύων κοινής ωφέλειας** (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, υπεύθυνοι ύδρευσης, φορείς τηλεπικοινωνιών, κλπ), με σκοπό τον έλεγχο των δικτύων κοινής ωφέλειας, σε περιπτώσεις βλαβών σε δίκτυα κοινής ωφέλειας, για τυχόν διακοπή στην παροχή ηλεκτρικής ενέργειας κ.ά.
- Το **Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)** του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας ή η **Περιβαλλοντική Επιτροπή Αποκατάστασης Περιβαλλοντικής Ζημιάς (ΠΕΑΠΖ)** της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Το **Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος** της αρμόδιας Δ/νσης του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων
- Για τις περιοχές Αττικής και Θεσσαλονίκης, το **Τμήμα Περιβαλλοντικής Αστυνομίας** της κατά τόπο αρμόδιας Δ/νσης Ασφάλειας, προκειμένου να συνδράμει το Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος της αρμόδιας Δ/νσης του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων στη διενέργεια αυτοψίας κατ' εφαρμογή του Ν.4042/2012 (ΦΕΚ 24Α'/13.02.2012) για την «Ποινική Προστασία Περιβάλλοντος» ή κατόπιν εντολής της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής να ασκήσει και προανακριτικό έργο μετά τη λήξη του περιστατικού,
- Το **ΣΕΠΕ** ή η αρμόδια **Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία**, σε περίπτωση τραυματισμού ή θανάτου του οδηγού του οχήματος ή χειριστών μηχανημάτων, κλπ.
- Στο σημείο του ατυχήματος δύναται να παραστεί και ο **Σύμβουλος Ασφαλούς Μεταφοράς της εταιρίας μεταφοράς** του επικίνδυνου εμπορεύματος, προκειμένου να παράσχει πληροφορίες σχετικά με την επικίνδυνη ουσία και τους κινδύνους που εγκυμονεί, όπως και με την αντιμετώπιση του περιστατικού.

Νοείται ότι όλοι οι φορείς που σπεύδουν στο σημείο του ατυχήματος παραμένουν σε σημείο ασφαλές το οποίο υποδεικνύεται από τον επικεφαλής του Π.Σ. στο συμβάν, ο οποίος έχει και το συντονισμό του έργου της καταστολής και σε καμία περίπτωση δεν εισέρχονται εντός της καυτής ή της θερμής ζώνης εάν δε διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και εάν δεν εγγυηθεί για την ασφάλειά τους ο αρμόδιος επικεφαλής του Π.Σ..

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

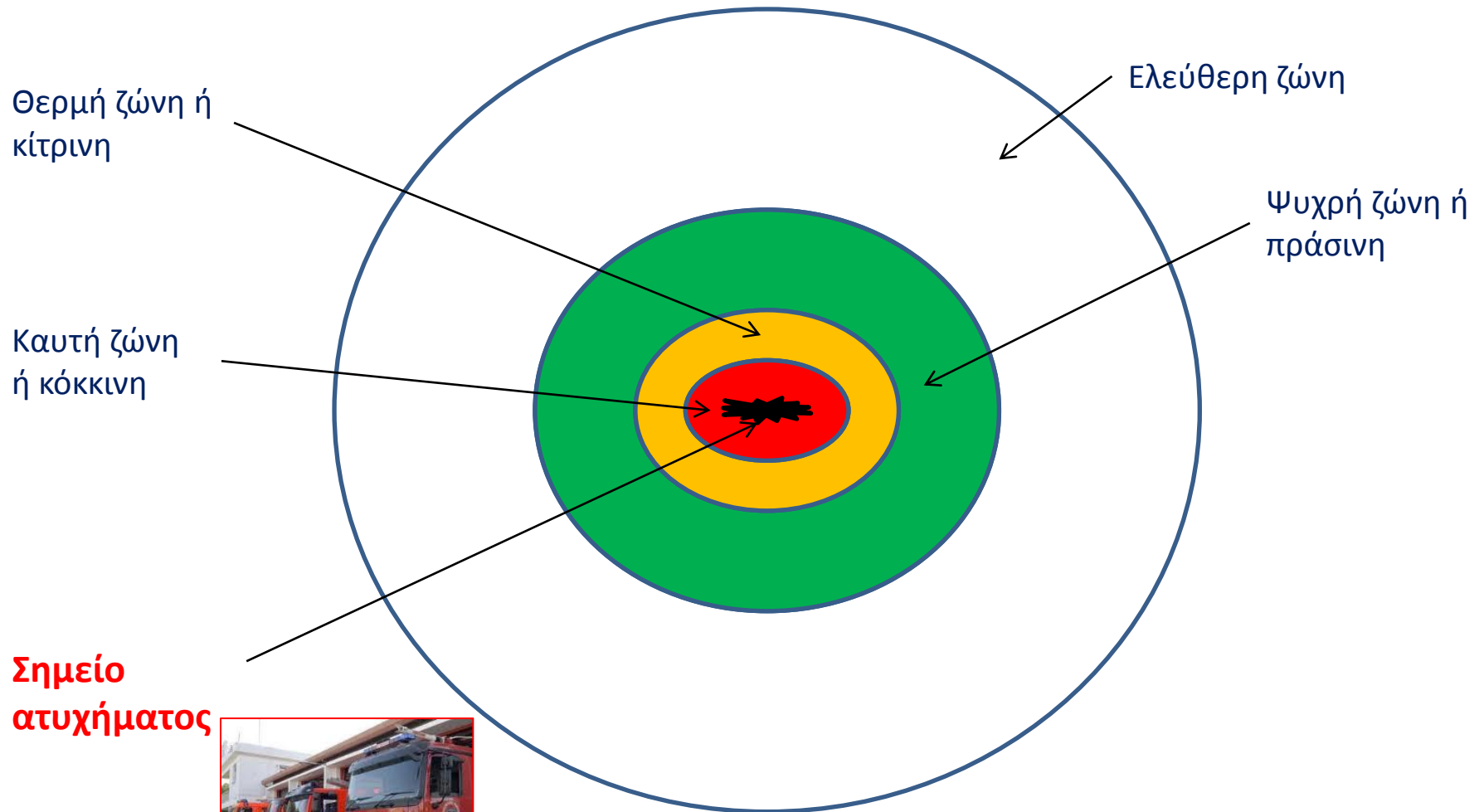
3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Ο επικεφαλής του Π.Σ. αναλαμβάνει το συντονισμό των δράσεων που υλοποιούνται στο τακτικό επίπεδο και αναπτύσσονται στις τέσσερις (4) ζώνες επιχειρήσεων:

καυτή - θερμή - ψυχρή - ελεύθερη

Θέατρο επιχειρήσεων

Χαρακτηριστικά καυτής ζώνης

- Είναι η ζώνη που περικλείει το συμβάν σε έκταση όπου η συγκέντρωση της ουσίας επιφέρει **μεγάλο κίνδυνο απώλειας ζωής**
 - Είσοδος μόνο με προστατευτική στολή
 - **Ένα και μοναδικό σημείο εισόδου και εξόδου** το οποίο βρίσκεται στα σύνορα καυτής και θερμής ζώνης και στο οποίο γίνεται **καταγραφή του προσωπικού**
 - **Απαγορεύεται αυστηρά** η εφαρμογή οποιασδήποτε ιατρικής ή νοσηλευτικής πράξης (πλην της χορήγησης αντιδότων ή πράξεων Α' βοηθειών, εάν αυτό απαιτείται)

Χαρακτηριστικά θερμής ζώνης

- Είναι η περιοχή μεταξύ καυτής και ψυχρής ζώνης στην οποία λαμβάνει χώρα η **απορρύπανση του προσωπικού επέμβασης** και η **υποστήριξη** των λειτουργιών της επέμβασης
 - Είσοδος μόνο με **προστατευτική στολή**
- Υπάρχουν **συγκεκριμένα σημεία εισόδου – εξόδου** προσωπικού και συγκεκριμένα σημεία εξόδου θυμάτων
- Πραγματοποιείται πιθανή χορήγηση **αντιδότων** και **βασική υποστήριξη** της ζωής

Χαρακτηριστικά ψυχρής ζώνης

- Είναι η ζώνη που **περικλείει εξολοκλήρου** τη θερμή ζώνη
- Η εργασία και η παραμονή **δεν ενέχει κίνδυνο** υγείας
- Στα όρια της ψυχρής ζώνης υπάρχουν **σημεία εισόδου και εξόδου** από όπου γίνεται η κυκλοφορία προσωπικού και οχημάτων

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Υλοποιούμενες Δράσεις στο πλαίσιο της Ανάπτυξης Δυνάμεων-Επέμβασης (1)

- Αναγνώριση κινδύνου και ταυτοποίηση των μεταφερόμενων ουσιών,
- Έλεγχος τυχόν διαρροών των επικίνδυνων χημικών φορτίων και απομάκρυνση όλων των πηγών ανάφλεξης από το χημικό φορτίο ώστε να περιοριστεί η πιθανότητα πυρκαγιάς και επακόλουθης έκρηξης.
- Αποκλεισμός περιοχής του συμβάντος - Οριοθέτηση επιχειρησιακών ζωνών/ζωνών ασφαλείας (Απομάκρυνση πολιτών από την καυτή - θερμή ζώνη, διακοπή κυκλοφορίας σε ακτίνα συγκεκριμένου μεγέθους και εκτροπή αυτής σε παρακαμπτήριες ασφαλείς οδούς, με ταυτόχρονη διατήρηση της ελεύθερης πρόσβασης των οχημάτων των ομάδων επέμβασης, με μέριμνα των κατά τόπους αρμόδιων υπηρεσιών Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ/Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας)
- Παραμονή των πολιτών σε ασφαλείς κλειστούς χώρους (εάν κριθεί ασφαλές και απαραίτητο από τον επικεφαλής του Π.Σ.)
- Εκκένωση περιοχής εγγύς του σημείου του συμβάντος, το οποίο διατρέχει άμεσο κίνδυνο (όταν το συμβάν/ατύχημα προκληθεί εγγύς οικιών, σχολικών μονάδων, σταθμών λεωφορείων, προαστιακού σιδηροδρόμου, κλπ., με αποτέλεσμα να απειλείται άμεσα η ζωή και η ασφάλεια πολιτών και να απαιτείται άμεση εκκένωση χώρων, κατόπιν απόφασης και σύμφωνα με τις υποδείξεις του επικεφαλής στο σημείο του συμβάντος του Π.Σ., στο πλαίσιο των δράσεων διάσωσης του πληθυσμού (Ν. 4249/2014, άρθρο 64))
- Έλεγχος εισόδων – εξόδων από τις ζώνες
- Τήρηση ασφάλειας περιμέτρου
- Διάσωση, μεταφορά, περίθαλψη και διακομιδή τυχόν τραυματιών – Απεγκλωβισμοί
- Συγκέντρωση, καταγραφή, ταυτοποίηση & μεταφορά τυχόν νεκρών
- Παροχή Α' βοηθειών στις Επιχειρησιακές Ομάδες Επέμβασης

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Υλοποιούμενες Δράσεις στο πλαίσιο της Ανάπτυξης Δυνάμεων-Επέμβασης (2)

- Κατάσβεση/ψύξη
- Περιορισμός ρύπανσης - μόλυνσης (περιορισμός απελευθέρωσης, περιορισμός περιβαλλοντικών επιπτώσεων)
- Καταγραφή τυχόν θυμάτων
- Αποκατάσταση του χώρου
- Σε περίπτωση επικίνδυνων εμπορευμάτων των Κλάσεων 6.2 ή 7, πιθανόν να απαιτούνται τα εξής:
 - ☐ Ανίχνευση - δειγματοληψίες
 - ☐ Πιθανή απορρύπανση - απολύμανση πολιτών (χημική απολύμανση/απολύμανση ραδιενέργειας), επιχειρησιακών ομάδων, εξοπλισμού, μέσων και χώρων
 - ☐ Απομάκρυνση και πιθανή απολύμανση πολιτών από την καυτή - θερμή ζώνη
 - ☐ Παροχή ρουχισμού στους απορρυπασμένους
 - ☐ Απολύμανση προσωπικού επέμβασης - εξοπλισμού
 - ☐ Απορρύπανση χώρου - συλλογή και παράδοση αποβλήτων στην ψυχρή ζώνη
 - ☐ Τήρηση τάξης & ασφάλειας στις γραμμές απολύμανσης-απορρύπανσης

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

- Οι δράσεις για τον έλεγχο και την καταστολή του συμβάντος υλοποιούνται από τις υπηρεσίες - φορείς που βρίσκονται στο σημείο του συμβάντος, οι οποίες δρουν σύμφωνα με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό τους
- Οι υλοποιούμενες δράσεις διαφέρουν κατά πολύ ανάλογα με το σημείο στο οποίο έχει εκδηλωθεί το περιστατικό καθώς και από την έκτασή του. Οι δράσεις που δρομολογούνται σε περίπτωση που το περιστατικό έχει σημειωθεί σε απομονωμένο σημείο και όταν εντός της ψυχρής ζώνης δεν περιλαμβάνονται σημεία ενδιαφέροντος, είναι εντελώς διαφορετικές από εκείνες που δρομολογούνται σε περίπτωση που το περιστατικό σημειωθεί στο κέντρο μίας πόλης. Επιπλέον, οι δράσεις που δρομολογούνται σε περίπτωση ενός συμβάντος είναι εντελώς διαφορετικές από εκείνες που δρομολογούνται σε περίπτωση μεγάλου ατυχήματος.
- Οι ρόλοι τόσο του ΠΣ όσο και της ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) είναι απόλυτα διακριτοί: το ΠΣ δρα με εξοπλισμό ατομικής προστασίας στην καυτή και στη θερμή ζώνη, ενώ η ΕΛ.ΑΣ./Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (κατά τόπο αρμοδιότητας) δρα στην ψυχρή ζώνη.
- Οι υπηρεσίες του ΕΚΑΒ στις πληγείσες περιοχές, με βάση την ενημέρωση που έχουν από τις υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ., του Π.Σ. ή και από άλλους φορείς και ιδιώτες, θέτουν σε ετοιμότητα τους διαθέσιμους πόρους τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο σχεδιασμό τους, και κατευθύνουν το έργο τους σε συνεργασία με τους κατά τόπους διοικητές των υγειονομικών μονάδων και τις κατά τόπους διοικήσεις του Π.Σ. και της ΕΛ.ΑΣ.
- Μετά την εκδήλωση του ατυχήματος, το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων Υγείας (Ε.Κ.ΕΠ.Υ), έχει την ευθύνη για τον γενικότερο συντονισμό των φορέων που έχουν την ευθύνη για την υλοποίηση δράσεων σχετικών με την αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων που αφορούν στην δημόσια υγεία. Ειδικότερα και όταν αυτό απαιτείται, παρακολουθεί την εφαρμογή δράσεων του Τομέα Υγείας βάσει του αντίστοιχου σχεδιασμού, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών λόγω ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, όπως ετοιμότητα και λειτουργία των νοσηλευτικών μονάδων για την υποδοχή τραυματιών/ασθενών, κάλυψη αυξημένων αναγκών σε φαρμακευτικό υλικό, ψυχοκοινωνική υποστήριξη από κλιμάκια του ΕΚΚΑ.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επένδυση

- **Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων**
 - Α. Εκτίμηση Ποιότητας Ατμοσφαιρικού Αέρα*
 - Β. Έλεγχος Ποιότητας Υδάτων Πλην Πόσιμων*
 - Γ. Έλεγχος Ποιότητας Πόσιμου Ύδατος*
 - Δ. Εξυγίανση και Περιβαλλοντική Αποκατάσταση του Χώρου του Συμβάντος*
- **Απομάκρυνση ακινητοποιημένου βυτιοφόρου οχήματος από το οδόστρωμα**
- **Αποκατάσταση βλαβών του οδοστρώματος και των στοιχείων ασφαλείας της οδού (στηθαία, νησίδες ασφαλείας, σήμανση κ.ο.κ.)**

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Κατά την εξέλιξη του περιστατικού, μπορεί να καταστεί απαραίτητο να διεξαχθούν δειγματοληψίες αέρα, εδάφους ή/και υδάτων, προκειμένου:

- να εντοπιστεί τυχόν υπέρβαση επιτρεπόμενων τιμών ρύπων και συνεπώς να ληφθούν άμεσα μέτρα προστασίας του κοινού από τις αρμόδιες αρχές, αλλά και στη συνέχεια,
- να γίνει αποκατάσταση και εξυγίανση της περιοχής

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

- Οι δειγματοληψίες και συλλογή στοιχείων δύνανται να διενεργούνται κατά περίπτωση από τις παρακάτω αρχές (Ν. 4014/2011, άρθρο 20):
- Τα Τμήματα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος των Επιθεωρήσεων Βορείου και Νοτίου Ελλάδος του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων
- Τις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και της Περιφέρειας
- Το Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) της οικείας Περιφερειακής Ενότητας

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

- Ειδικά για την περίπτωση περιστατικού με εμπλεκόμενες μολυσματικές ουσίες και συνεπώς την πιθανότητα διασποράς επικίνδυνων υγειονομικών αποβλήτων, εκτός των ανωτέρω φορέων, συμμετέχουν και:
 - το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (ΣΕΥΥΠ) και
 - οι αρμόδιες υπηρεσίες υγείας της οικείας Περιφέρειας
- Στην περίπτωση ατυχήματος με εμπλεκόμενο ραδιενεργό υλικό της κλάσης 7, οι δειγματοληψίες διενεργούνται από την ΕΕΑΕ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση
Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Όλοι οι φορείς εισέρχονται εντός της περιοχής του ατυχήματος
μόνον εφόσον διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό
εξοπλισμό και μόνον εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η
αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Αρχή.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Α. Εκτίμηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα

- Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ), το οποίο λειτουργεί με ευθύνη της Δ/σης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (για το δίκτυο σταθμών στην περιοχή Αττικής, το σταθμό στην Αλίαρτο Βοιωτίας και το σταθμό στα Οινόφυτα Βοιωτίας) και των Δ/σεων ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. των Περιφερειών (για τις υπόλοιπες περιοχές),
- Σταθμοί άλλων φορέων (π.χ. Δήμων) που λειτουργούν σε συνεχή βάση
- Σταθμοί που η λειτουργία τους προκύπτει από περιβαλλοντικούς όρους (επιχειρήσεων).

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

B. Έλεγχος Ποιότητας Υδάτων πλην πόσιμων (1)

- Τα Τμήματα Υδροοικονομίας ή Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας των Δ/νσεων ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. των Περιφερειών ελέγχουν τις σημειακές και διάχυτες εκπομπές ρύπων στα επιφανειακά, υπόγεια και παράκτια ύδατα (Ν. 3852/2010, άρθρο 186, παρ. Γ, εδ. ν.).
- Τα Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (Κ.Ε.Π.ΠΕ.) των Περιφερειακών Ενοτήτων ως αρμόδια για τον έλεγχο της εφαρμογής γενικά της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην περιοχή της χωρικής αρμοδιότητάς τους (Ν. 4042/2012, άρθρο 55, παρ. 1), διενεργούν αυτοψίες με σκοπό τη διαπίστωση παραβάσεων.
- Η παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων δύναται να γίνει και μέσω του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ποιότητας και Ποσότητας των Υδάτων της χώρας, το οποίο στοχεύει στην υλοποίηση της Παρακολούθησης των Ποσοτικών και Ποιοτικών χαρακτηριστικών των εσωτερικών, μεταβατικών, παράκτιων και υπόγειων υδάτων της χώρας, περιλαμβάνει 2000 θέσεις δειγματοληψιών και μετρήσεων, με μετρήσεις τόσο χημικών όσο και βιολογικών παραμέτρων και λειτουργεί υπό την εποπτεία της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017 Β').

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Β. Έλεγχος Ποιότητας Υδάτων πλην πόσιμων (2)

- Σε περίπτωση ρύπανσης ποταμού ή λίμνης, αναλαμβάνονται μέτρα από τις Δ/νσεις ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή σε περίπτωση ενεργοποίησης του ΠΔ 148/2009, από την αρμόδια αρχή, όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 6 του ανωτέρω ΠΔ.
- Σε περίπτωση ρύπανσης θάλασσας ή παράκτιου/χερσαίου χώρου, αναλαμβάνονται δράσεις αντιμετώπισης και αποκατάστασης από τις αρμόδιες Λιμενικές Αρχές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 11/2002.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Γ. Έλεγχος Ποιότητας Πόσιμου Ύδατος

- **Διενεργείται άμεσα εργαστηριακός έλεγχος** (микροβιολογικές και φυσικοχημικές παράμετροι) μετά από κατάλληλη δειγματοληψία, με **μέριμνα των αρμόδιων Δ/σεων των Γενικών Δ/σεων Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών**. Τα αποτελέσματα των εργαστηριακών αναλύσεων διαβιβάζονται από τις αρμόδιες Δ/σεις των Γενικών Δ/σεων Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών στους υπεύθυνους ύδρευσης, με συστάσεις για λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της ποιότητας του νερού, προκειμένου να διατεθεί στους καταναλωτές πόσιμο νερό απαλλαγμένο από κάθε υγειονομικό κίνδυνο.
- Εφόσον υφίστανται βάσιμες ενδείξεις υπέρβασης τιμών ποιοτικών παραμέτρων του πόσιμου νερού, **θα πρέπει να ληφθούν από τους υπευθύνους ύδρευσης τα κατάλληλα μέτρα προστασίας της Δημόσιας Υγείας, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η διακοπή της υδροδότησης ή περιορισμός της χρήσης νερού ανθρώπινης κατανάλωσης**, μέχρι την αποκατάσταση των προβλημάτων και την εξασφάλιση των ποιοτικών παραμέτρων εντός των ορίων της κείμενης νομοθεσίας, με παράλληλη ενημέρωση των κατοίκων από τους υπεύθυνους ύδρευσης σε τοπικό επίπεδο (με βάση σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργείου Υγείας) και λήψη μέτρων αντιμετώπισης της προσωρινής διακοπής της υδροδότησης των κατοίκων της περιοχής (τροφοδοσία με κατάλληλης ποιότητας πόσιμο νερό λ.χ. εμφιαλωμένα, μεταφορά με βυτία) (υπ' αριθ. ΔΥΓ2/οικ. 9283/28-1-2014 εγκύκλιος του Υπουργείου Υγείας).
- Η Δ/ση Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας ενημερώνεται σχετικά με την υπέρβαση των τιμών των ποιοτικών παραμέτρων του πόσιμου νερού και συνδράμει και αυτή στο έργο των υπεύθυνων ύδρευσης, με την έκδοση σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών, ενώ, εφόσον κριθεί αναγκαίο (ανάλογα με τη βαρύτητα και τη χωρική κατανομή των συνεπειών του περιστατικού), δύναται να αναλάβει τη λήψη των ανωτέρω μέτρων.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Δ. Εξυγίανση και Περιβαλλοντική Αποκατάσταση του χώρου του συμβάντος

Η περαιτέρω εξυγίανση-απορρύπανση του χώρου μετά από μεγάλο ατύχημα ή συμβάν κατά την οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων με περιβαλλοντικές επιπτώσεις γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 13588/725/2006, όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει, ενώ, σε περίπτωση που διαπιστώνεται πρόκληση ή απειλή περιβαλλοντικής ζημίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 148/2009 περί περιβαλλοντικής ευθύνης

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Δ. Εξυγίανση και Περιβαλλοντική Αποκατάσταση του χώρου του συμβάντος

Σε περίπτωση ρύπανσης ενός χώρου με επικίνδυνα απόβλητα συνεπεία ατυχήματος, λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση του ατυχήματος και την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, **με απόφαση ή εντολή του ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης**, ο οποίος και ενημερώνει σχετικά τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας. Οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές και κάθε άλλη δημόσια αρχή ή αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης υποχρεούνται να παράσχουν κάθε αναγκαία συνδρομή για την υλοποίηση των ανωτέρω ενεργειών (ΚΥΑ 13588/725/2006, άρθρο 12, παρ. 3 και το Ν. 3852/2010).

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Δειγματοληψίες αέρα, εδάφους, υδάτων

Δ. Εξυγίανση και Περιβαλλοντική Αποκατάσταση του χώρου του συμβάντος

Σε περίπτωση εφαρμογής του ΠΔ 148/2009 περί περιβαλλοντικής ευθύνης, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει, η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του ΠΔ προβαίνει στην εφαρμογή των απαιτούμενων δράσεων αποκατάστασης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 αυτού.

Σε περίπτωση που αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του ΠΔ 148/2009 είναι η Περιφερειακή Επιτροπή Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΠΕΑΠΖ) της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η ανωτέρω Επιτροπή εισηγείται στον ασκούντα καθήκοντα Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση της άμεσης ή επελθούσας ζημίας (ΠΔ 148/2009, άρθρο 6, παρ. 7 και Ν. 3852/2010).

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Απομάκρυνση ακινητοποιημένου βυτιοφόρου οχήματος από το οδόστρωμα

Η αρμοδιότητα διάθεσης ή μίσθωσης γερανοφόρων ρυμουλκών οχημάτων με στόχο την άμεση απομάκρυνση του βυτιοφόρου οχήματος, καθώς και τυχόν ακινητοποιημένων οχημάτων, εξαιτίας ατυχήματος κατά τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, υπάγεται **στις υποχρεώσεις του φορέα που έχει την ευθύνη συντήρησης και λειτουργίας του οδοστρώματος**. Οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας) υποστηρίζουν το έργο της απομάκρυνσης των οχημάτων, καταδεικνύοντας το καλύτερο δρομολόγιο προσέγγισης στα γερανοφόρα οχήματα.

Το κόστος για την κινητοποίηση του γερανοφόρου οχήματος αναλαμβάνει ο φέρων την ευθύνη της ζημίας (κατά περίπτωση ή η ασφαλιστική του εταιρία).

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

3^ο Στάδιο: Ανάπτυξη Δυνάμεων-Επέμβαση

Αποκατάσταση βλαβών του οδοστρώματος και των στοιχείων ασφαλείας της οδού (στηθαία, νησίδες ασφαλείας, σήμανση κ.ο.κ.)

Η αρμόδια προς συντήρηση της οδού υπηρεσία υποχρεούται να πραγματοποιήσει με όργανά της αυτοψία της βλάβης μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες αφότου λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση αυτής και να συντάξει συνοπτική έκθεση περί της έκτασης και του είδους της και της ύπαρξης ή μη ανάγκης άμεσης αντιμετώπισης. Εφόσον κατά την αυτοψία διαπιστωθεί επικινδυνότητα της βλάβης για την οδική ασφάλεια, λαμβάνονται άμεσα από τους διενεργούντες την αυτοψία τα απαραίτητα μέτρα για την προσωρινή της αποκατάσταση, εφόσον αυτή είναι δυνατή, άλλως για την οριοθέτηση και την κατάλληλη σήμανσή της, προς αποφυγή ατυχημάτων. Η αποκατάσταση βλαβών που κρίνονται επικίνδυνες για τη οδική ασφάλεια ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από τη διενέργεια της αυτοψίας (Ν. 3481/2006, άρθρο 7, παρ. 6).

Οι δαπάνες για την αποκατάσταση των ανωτέρω βλαβών καταλογίζονται στον υπαίτιο του ατυχήματος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού και του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτοί ισχύουν.

4^ο Στάδιο: Λήξη Συμβάντος

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

4^ο Στάδιο: Λήξη Συμβάντος

Μόλις ολοκληρωθούν:

- η καταστολή του μεγάλου ατυχήματος ή συμβάντος και
 - οι δράσεις για την επαναφορά στην προτέρα κατάσταση, π.χ. καθαρισμός χώρου, αφαίρεση προσωρινής σήμανσης, επαναφορά κυκλοφορίας, επιστροφή πολιτών που είχαν απομακρυνθεί, κλπ.
-
- Η αποκλιμάκωση των εμπλεκόμενων φορέων που έχουν αναλάβει δράσεις για την υποστήριξη του έργου της καταστολής, για την οποία αρμόδιο είναι το Πυροσβεστικό Σώμα, γίνεται **μετά από σχετική απόφαση του Επικεφαλής Αξιωματικού του Πυροσβεστικού Σώματος**, ο οποίος ενεργεί ως συντονιστής του πυροσβεστικού έργου στην περιοχή του συμβάντος.
 - Μετά τη λήξη του συμβάντος διενεργείται **προανάκριση**, η οποία ανατίθεται, για μεν τις περιπτώσεις πυρκαγιών ή εκρήξεων συνεπεία πυρκαγιών (π.χ. εκρήξεις τύπου BLEVE, εκρήξεις αερίου νέφους (VCE) κλπ) στις αρμόδιες Πυροσβεστικές Αρχές (άρθρα 264 έως 267 του Ποινικού Κώδικα, άρθρο 243 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30, παρ. 1 του Ν. 4055/2012 και Ν. 4249/2014, άρθρο 64, παρ. 1δ), για δε τις υπόλοιπες περιπτώσεις, σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο μετά γραπτή εισαγγελική παραγγελία (Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, άρθρο 243, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 30, παρ. 1 του Ν. 4055/2012)

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Περιβαλλοντικές μετρήσεις, αναλύσεις και λήψη μέτρων
- Αποκατάσταση βλαβών δικτύων κοινής ωφέλειας
- Εξυγίανση-απορρύπανση του χώρου του συμβάντος

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Περιβαλλοντικές μετρήσεις, αναλύσεις και λήψη μέτρων

- Σε περίπτωση μεγάλου ατυχήματος ή συμβάντος κατά την οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, διεξάγονται δειγματοληψίες και περιβαλλοντικές μετρήσεις σε αέρα, νερά (πόσιμα, υπόγεια και επιφανειακά), έδαφος, γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα και αλιεύματα, καθώς και υγειονομικοί έλεγχοι και αναλύσεις.
- Τα αποτελέσματα των μετρήσεων δύνανται να ληφθούν σε συνεργασία με εργαστήρια δημόσιων (Γενικό Χημείο του Κράτους, ΕΕΑΕ, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, το δίκτυο των μικροβιολογικών εργαστηρίων που έχει αναπτυχθεί και συντονίζεται από το ΚΕΕΛΠΝΟ και το Υπουργείο Υγείας, πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, Εταιρίες Ύδρευσης-Αποχέτευσης κλπ.) και ιδιωτικών φορέων.
- Ανάλογα με τα αποτελέσματα των μετρήσεων, λαμβάνονται από τους αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες, καθώς και τις υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων), και τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία του κοινού και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Αποκατάσταση βλαβών δικτύων κοινής ωφέλειας

Μετά από μεγάλο ατύχημα ή συμβάν κατά την οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων και όταν διαπιστωθεί βλάβη σε δίκτυα κοινής ωφέλειας, οι φορείς λειτουργίας και συντήρησης δικτύων κοινής ωφέλειας (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ, φορείς ύδρευσης, κλπ), κατά κανόνα επικοινωνούν άμεσα με την αρμόδια υπηρεσία τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. προκειμένου να ενημερωθούν σχετικά με την επικρατούσα κατάσταση.

Οι φορείς λειτουργίας και συντήρησης των δικτύων κοινής ωφέλειας αποκαθιστούν τις όποιες βλάβες προκλήθηκαν συνεπεία του ατυχήματος με χρέωση του υπαιτίου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού και του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτοί ισχύουν.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Εξυγίανση-απορρύπανση του χώρου του συμβάντος

Σε ορισμένες περιπτώσεις εμπλεκόμενων στο ατύχημα επικίνδυνων ουσιών όπως π.χ. ραδιολογικές ή μολυσματικές, οι εμπλεκόμενοι φορείς, η δράση των οποίων συνδέεται με την αποκατάσταση του χώρου, ή μέρος αυτών, παραμένουν στο σημείο και μετά τη λήξη του περιστατικού για όσο χρόνο χρειαστεί για να πραγματοποιηθεί η απολύμανση – αποκατάσταση του χώρου, ο έλεγχος του εργολάβου απολύμανσης χώρου – συλλογής και παράδοσης αποβλήτων, ο επανέλεγχος του χώρου που καθορίστηκε για να δοθεί σε χρήση κλπ. Οι εμπλεκόμενοι ως ανωτέρω φορείς εκτιμούν εάν πρέπει να παραμείνουν οι ζώνες αποκλεισμού – προστασίας.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΖΗΜΙΩΝ

- Αναφορά συμβάντος από το σύμβουλο ασφαλούς μεταφοράς της επιχείρησης (υποτμήματα 1.8.3.6 και 1.8.5 της ADR)
- Αναφορά συμβάντος αρμόδιας Πυροσβεστικής Αρχής (υπ' αριθ. 70667 οικ. Φ.702.1/05.12.2012 Εγκύκλιος Διαταγή 20Β' ΑΠΣ)
- Πραγματογνώμονας ασφαλιστικής εταιρίας

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Επιτρέπεται σε όλες τις κανονικού εύρους γραμμές του «ενεργού δικτύου» της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής, εφόσον πληρούνται οι προδιαγραφές που ορίζονται από την ΚΥΑ Γ1/20655/2897/2015 (ΦΕΚ Β' 1495/16.07.2015).

Για το δίκτυο που περιγράφεται στη Δήλωση Δικτύου 2015 του ΟΣΕ Α.Ε., δεν υφίστανται περιορισμοί μεταφοράς επικίνδυνων φορτίων, ούτε περιβαλλοντικοί περιορισμοί, ούτε περιορισμοί σε τούνελ/ σήραγγες ή γέφυρες ούτε άλλου είδους περιορισμοί.

ΜΕΤΡΑ ΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

- **Κατάλληλη σήμανση του συρμού και της συσκευασίας** όπως και ετικέτες κινδύνου επί του συρμού, ανάλογα με τα μεταφερόμενα είδη (κεφάλαιο 3.2 και § 5.3.2 RID).
- **Άδεια και πιστοποίηση ασφαλείας σιδηροδρομικής επιχείρησης και έγκριση ασφαλείας διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής** (Π.Δ. 41/2005, ΥΑ Φ4/οικ.1594/107/2012, ΠΔ 71/10 και ΠΔ 160/07).
- **Κατάρτιση του προσωπικού του διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής και του προσωπικού των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων** (ΠΔ 160/07).
- **Σχέδια ασφαλείας** τα οποία πρέπει να συντάσσονται σε περίπτωση μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων ισχυρών συνεπειών (παρ. 1.10.3.2. του RID).
- Υποχρέωση της εκάστοτε επιχείρησης να συνεργάζεται με **Σύμβουλο Ασφαλούς Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ)**, ο οποίος θα διαθέτει επαγγελματικό πιστοποιητικό κατάρτισης ισχύον για σιδηροδρομικές μεταφορές (βλ. Ενότητα Α, παρ. 1.2 του παρόντος, κατ' αντιστοιχία για τις σιδηροδρομικές μεταφορές).
- Υποχρέωση ο συρμός να διαθέτει τα **αναγκαία συνοδευτικά έγγραφα**, για την καλύτερη αντιμετώπιση ενδεχόμενου ατυχήματος (παρ. 5.4.1 του RID, παρ. 5.4.2 του RID, παρ. 5.4.3 του RID και 1.10.1.4 του RID, παρ. 1.8.3.11 RID).
- **Συντήρηση** των σιδηροδρομικών οχημάτων, της σιδηροδρομικής υποδομής και του τροχαίου υλικού, κατάλληλη σηματοδότηση και ηλεκτροδότηση, με μέριμνα των αρμοδίων φορέων (ΠΔ 160/07, Ν. 3891/10, Ν. 4111/2013, και Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 4ης Δεκεμβρίου 2012 (ΦΕΚ 237/Α/5.12.2012)).
- **Τήρηση συγκεκριμένων κανονιστικών, τεχνικών και επιχειρησιακών προϋποθέσεων**, προκειμένου το σιδηροδρομικό σύστημα να επιτρέπει την ασφαλή και συνεχή κυκλοφορία αμαξοστοιχιών με την επίτευξη των απαιτούμενων επιδόσεων στις συγκεκριμένες γραμμές (**διαλειτουργικότητα**) (ΠΔ 104/10).
- **Πρόσθετες απαιτήσεις ασφαλείας ή περιορισμοί** σχετικά με συρμούς που χρησιμοποιούν εγκαταστάσεις συνδυασμένης μεταφοράς όπως εγκαταστάσεις μεταφόρτωσης ή όταν η διαδικασία μεταφοράς ξεκινάει ή τελειώνει σε λιμάνια, σιδηροδρομικούς σταθμούς ή σε άλλους τερματικούς σταθμούς. Επιπλέον, δύναται να τεθούν πρόσθετες απαιτήσεις ασφαλείας ή περιορισμοί σχετικά με συρμούς που διέρχονται από υποδομές όπως γέφυρες ή σήραγγες, (παρ. 1.9.2 RID).
- **Απαιτήσεις άμεσης ανάγκης** σχετικά με τις διαδρομές ή τις διατάξεις που θα πρέπει να ακολουθηθούν λόγω ακραίων καιρικών συνθηκών, σεισμού, ατυχήματος κλπ (παρ. 1.9.2 RID). Οι απαιτήσεις αυτές σχετίζονται με τροποποιήσεις στο δρομολόγιο των συρμών λόγω ειδικών ως ανωτέρω συνθηκών κλπ..
- **Ενημέρωση του κοινού** για τη λήψη μέτρων πρόληψης και αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από ατυχήματα κατά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

- Σε περίπτωση διατάραξης της σιδηροδρομικής κίνησης λόγω τεχνικής βλάβης ή ατυχήματος, ο ΟΣΕ Α.Ε. λαμβάνει τα προσήκοντα μέτρα για την αποκατάσταση της ομαλότητας.
- Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης λόγω βλάβης η οποία εμποδίζει προσωρινά τη χρήση της υποδομής, είναι δυνατόν να τροποποιούνται τα δρομολόγια χωρίς προειδοποίηση μέχρι την αποκατάσταση του συστήματος.
- Ο ΟΣΕ Α.Ε. εφόσον το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να ζητά από την ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. να θέσει στη διάθεσή του τα μέσα που κρίνει ως πλέον κατάλληλα για την όσο το δυνατόν ταχύτερη αποκατάσταση της ομαλότητας (Δήλωση Δικτύου 2015 ΟΣΕ Α.Ε., παρ. 4.7).
- Η ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., έχοντας υποχρέωση να διασφαλίσει την ασφαλή διακίνηση των μεταφερομένων εμπορευμάτων, λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον έλεγχο της φόρτωσης των επικινδύνων εμπορευμάτων, αλλά και στη διαδικασία παραλαβής βαγονιών σε συνοριακούς σταθμούς, από τα γειτονικά δίκτυα.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ/ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΖΗΜΙΩΝ

Όσον αφορά τις ενέργειες που υλοποιούνται στο πλαίσιο της αποκατάστασης και της παροχής αρωγής μετά από ατύχημα κατά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, ισχύουν κατά αντιστοιχία τα προβλεπόμενα για την οδική μεταφορά.

**Ενημέρωση του κοινού σχετικά με
ατυχήματα/συμβάντα κατά την οδική
και σιδηροδρομική μεταφορά
επικίνδυνων εμπορευμάτων**

- **Γενική ενημέρωση**, σχετικά με τα μέτρα αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από τεχνολογικά ατυχήματα και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν
- **Ειδική ενημέρωση**, με την έκδοση και κοινοποίηση οδηγιών προς τους πολίτες **κατά τη διάρκεια του ατυχήματος**.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Γενική ενημέρωση

- Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (www.civilprotection.gr)
- Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος (www.fireservice.gr)
- Περαιτέρω ενημέρωση του κοινού, με βάση τις οδηγίες και το έντυπο υλικό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αποτελεί υποχρέωση των **Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών, καθώς και των Γραφείων Πολιτικής Προστασίας των Δήμων**
- **Πολιτική πρόληψης οδικών ατυχημάτων εντός σήραγγας:** δράσεις ενημέρωσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 230/2007 (Παράρτημα Ι, παρ. 4)

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Ειδική ενημέρωση

Κατά τη διάρκεια ενός ατυχήματος, η ενημέρωση των πολιτών απαιτείται σε περιπτώσεις που η εξέλιξη του περιστατικού φαίνεται να επιφέρει συνέπειες στην υγεία και την ακεραιότητα των πολιτών, στην περιουσία του και/ή στο περιβάλλον. Οι πληροφορίες που δίνονται στη δημοσιότητα από τις αρχές, απευθύνονται αποκλειστικά στον πληθυσμό που βρίσκεται σε ενδεχόμενο κίνδυνο. Η ενημέρωση ενδείκνυται να περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες για τη φύση του ατυχήματος με έμφαση στις πιθανές συνέπειες για τον εκτιθέμενο πληθυσμό και το περιβάλλον, τα ονόματα των επικίνδυνων χημικών ουσιών που εμπλέκονται στο συμβάν και τις επικίνδυνες ιδιότητές τους, καθώς και οδηγίες αναφορικά με τους τρόπους αυτοπροστασίας και τις ενδεικνυόμενες ενέργειες κατά τη διάρκεια του ατυχήματος.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Ειδική ενημέρωση

- Σε περιπτώσεις που τίθενται θέματα **ρύπανσης αέρα**, όταν παρατηρείται υπέρβαση του ορίου ενημέρωσης που προβλέπεται στο παράρτημα XII της ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011 ή οιοδήποτε των ορίων συναγερμού που καθορίζονται σε αυτό, οι κατά τόπους **Περιφέρειες** οφείλουν να μεριμνούν για την ενημέρωση του κοινού μέσω του ραδιοφώνου, της τηλεόρασης, των εφημερίδων ή του διαδικτύου. **Για την Περιφέρεια Αττικής την αρμοδιότητα αυτή έχει το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας**, με την επιφύλαξη του άρθρου 210 του ν. 3852/2010 (ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011, άρθρο 19).
- Η ενημέρωση του κοινού **για λήψη μέτρων προστασίας της υγείας** στις περιπτώσεις που προκύπτουν ζητήματα δημόσιας υγείας λόγω ατυχήματος κατά την οδική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, καθώς και για τις επιπτώσεις ενός τέτοιου ατυχήματος στην υγεία των πολιτών (αριθμός τραυματιών, θανόντων, κ.λ.π.), αποτελούν ευθύνη του **Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων Υγείας (ΕΚΕΠΥ)** και της Γενικής Δ/σης Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, σε συνεργασία με τις αρμόδιες περιφερειακές υπηρεσίες του ανωτέρω Υπουργείου.
- Η ενημέρωση του κοινού σχετικά με την **κατανάλωση πόσιμου ύδατος** σε τοπικό επίπεδο γίνεται από τους **υπεύθυνους ύδρευσης**, με βάση σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργείου Υγείας.
- Η ενημέρωση του κοινού σχετικά με την **κατανάλωση γεωργικών, κτηνοτροφικών ή αλιευτικών προϊόντων** αποτελεί ευθύνη του **Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων**, σε συνεργασία με τις αρμόδιες περιφερειακές του υπηρεσίες.
- Η ενημέρωση του κοινού σχετικά με **τραυματίες και ανθρώπινες απώλειες** λόγω ενός ατυχήματος κατά την οδική/σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, αποτελεί αρμοδιότητα του **Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. σε συνεργασία με τις Ιατροδικαστικές Υπηρεσίες**. Στη συνέχεια και σε περιπτώσεις που μεταξύ των τραυματιών και θανόντων περιλαμβάνονται **ξένοι υπήκοοι**, η ενημέρωση των οικείων Προξενίων και Πρεσβειών σχετικά με τα στοιχεία τους αποτελεί αρμοδιότητα του **Υπουργείου Εξωτερικών**.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- *Δήμοι*
- *Περιφέρειες*
- *Αποκεντρωμένες Διοικήσεις*

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

www.civilprotection.gr

*Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή
σας!*

